

היום נלמד בעזרת ה':

שבת דף קב

משנה וגמרא: ביאור המשנה למסקנת הגמרא לדעת רבא: הזורק אבן בשבת בשוגג, ונזכר שהיום שבת לאחר שיצאה האבן מידו ואח"כ היא נחה, פטור מקרבן חטאת, משום שלא היה תחילתו וסופו בשגגה. וכן אם לא נזכר וקלטה אדם אחר (= שנעקר ממקומו וקלטה) או כלב או שנשרפה לפני שנחה, פטור מקרבן חטאת, משום שהוא לא עשה הנחה (= אם קלטה אדם אחר השני עשה את ההנחה, ואם קלטה כלב אין בפיו ד' טפחים). זה הכלל, כל חייבי חטאות אינם חייבים עד שתהא תחילתן וסופן בשגגה. 'זה הכלל' בא לרבות שאף המעביר חפץ ד' אמות ברה"ר בשגגה ונזכר ששבת היום פטור מחטאת. (יש הבדל בין זורק שאין בידו לעצור את החפץ לאחר שנזכר ששבת היום, לבין מעביר שיכול לעמוד לאחר שנזכר).

ביאור המשנה למסקנת הגמרא לדעת רב אשי: הזורק אבן בשבת בשוגג, ונזכר שהיום שבת לאחר שיצאה האבן מידו ואח"כ קלטה אדם אחר או כלב או שנשרפה לפני שנחה, פטור מקרבן חטאת, משום שהוא לא עשה הנחה. אבל אם היא נחה כדון, הוא חייב אף שנזכר לפני שהיא נחה ששבת היום. במה דברים אמורים (= שחייב חטאת) כשחזר ושכח לפני שהיא נחה, משום שתחילתו וסופו בשגגה (אף שהיתה לו ידיעה בינתיים), אבל לא חזר ושכח פטור מחטאת, לפי שכל חייבי חטאות אינם חייבים עד שתהא תחילתן וסופן בשגגה.

שתי אמות בשוגג, שתי אמות במזיד, שתי אמות בשוגג: טלטל חפץ שתי אמות ברה"ר בשוגג, ואח"כ נזכר ששבת היום או שמלאכה זו אסורה וטלטל עוד שתי אמות במזיד, ושוב שכח וטלטל עוד שתי אמות בשוגג, לדעת רבה פטור מחטאת ולדעת רבא חייב חטאת.

ידיעות מחלקות את השגגות, כלומר שאם עבר עבירה בשוגג ונדע לו ואח"כ שוב עבר את אותה עבירה בשוגג חייב שתי חטאות. לקמן נחלקו רבן גמליאל וחכמים האם 'יש ידיעה לחצי שיעור' כלומר כשעשה חצי שיעור מהעבירה כגון שכתב אות אחת

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

ונודע לו ואח"כ שוב שכח וכתב אות נוספת, לדעת רבן גמליאל 'אין ידיעה לחצי שיעור' (= הידיעה לא מחלקת) וחייב חטאת ולדעת חכמים 'יש ידיעה לחצי שיעור' וכיון שלא עשה שיעור שלם יחד הרי הוא פטור מחטאת.

לדעת רבה - מדובר שהוא העביר את החפץ, וכיון שאת השתי אמות האמצעיות (שהוא השיעור שמשלים את האיסור של טלטול) הוא עשה במזיד שהרי הוא היה יכול לעמוד, לכן פטור מחטאת. ואפילו לדעת רבן גמליאל שמחייב חטאת לגבי הכותב שתי אותיות, שם הוא חייב כיון שבאות השניה כבר נגמר השיעור והרי הוא כתב אותה בשוגג, אבל כאן הוא מודה שפטור מחטאת כיון שהוא גמר את המלאכה במזיד, שהרי הוא היה יכול לעמוד.

ולדעת רבא - מדובר שהוא זרק את החפץ, וכיון שאין בידו לעצור את החפץ, לכן הוא נחשב לשוגג וחייב חטאת. ואפילו לדעת רבנן שפטורים מחטאת לגבי הכותב שתי אותיות, שם הוא פטור כיון שבידו לא להמשיך לכתוב את האות השניה, ולכן כששוב שכח וכתב את האות השניה זוהי כבר שגגה אחרת, אבל כאן הרי אין בידו לעצור את החפץ לאחר שזרקו, ולכן הכל נחשב לשגגה אחת וחייב חטאת.

אם זרק חפץ בכוונה שינוח בפי הכלב או הכבשן חייב, כיון שמחשבתו עושה אותם למקום חשוב. (ומשנתנו שפוטר, עוסקת כשלא זרק בכוונה שינוח שם).

וכן למדנו שהמוציא אוכל בפיו בשבת חייב אף שאין דרך להוציא בפה, משום שמחשבתו מחשיבה את פיו למקום שיש בו ד' טפחים.

👍 הדרן עלך הזורק

פרק שנים עשר. משנה: הבונה כל שהוא חייב. המסתת (= מרבע את האבן ומתקנה), והמכה בפטיש (= לאחר שחצב את האבן מההר הוא מכה בה והיא מתפרקת ונופלת מההר. וכל גמר מלאכה הוא תולדה של מכה בפטיש), והקודח חור בכותל, כל הנ"ל בכל שהוא חייב. זה הכלל - כל העושה בשבת מלאכה ומלאכתו מתקיימת כמו שהיא, כלומר שאין צריך להוסיף עליה, חייב.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

רבן גמליאל אומר, אף המכה בקורנס (= פטיש) על הסדן בשעת מלאכה חייב, ואפילו שהוא מכה על הסדן ולא על הכלי שהוא רוצה לתקן (יבואר לקמן).

גמרא: הגמרא מבארת למה ראוי בנין כל שהוא, והיכן מצאנו בנין כל שהוא במלאכת המשכן.

יש שלשה שלבים בבנין: 1. שורת האבנים התחתונה שהיא היסוד של הבנין. ושם מושיבים את האבנים על הקרקע ללא טיט, ומצודדים את האבן ונותנים עפר סביבה שתשב בצורה ישרה. 2. השורה האמצעית (= כל האבנים שמהיסוד ועד השורה העליונה). ושם מצודדים את האבנים עם טיט. 3. השורה העליונה. ושם מניחים את האבן ללא טיט וללא צידוד.

שופתא בקופינא דמרא: יתד קטן שתוחבים בחור הברזל שבו נתונה הקת של המעדר להדקה שלא תצא.